І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...

Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: 'Svoboda', 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXV. Ч. 10. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 16-го СІЧНЯ 1958 ЦЕНТІВ 5 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JANUARY 16, 1958 No. 10. VOL. LXV.

УРЯД ДОМАГАЄТЬСЯ ЗБІЛЬШЕННЯ ВИСОТИ ЗАБОРГУВАННЯ ДО 280 БІЛЬЙОНІВ

ПРЕЗИДЕНТ ПРОПОНУЄ АСИГНУВАТИ 518 МІЛЬЙОНІВ НА ПІДВИЩЕННЯ ПЛАТЕНЬ ВІЙСЬКОВИКАМ

Вашингтон. — Секретар скарбу Роберт Б. Андерсон звернувся окремим листом до комісії способів і засобів при Палаті Репрезентантів і до сенатської комісії фінансів з формальною вимогою збільшити вже в поточному бюджетовому році висоту федерального заборгування на 5 більйонів долярів, значить з 275 більйонів до 280 більйонів долярів. В колах фіскальних експертів думають, що вимагана Андерсоном підвишка федерального заборгування буде невистачальною, зокрема, з огляду на конечність видатного збільшення актуальних видатків на оборону, і тому теж уряд буде примушений вже незабаром звернутися до Конґресу з вимогою поновного збільшення висоти федерального заборгування. У відповідь на одержаного листа від Андерсона голова комісії способів і засобів конґресмен Вилбур Д. Міллс, демократ з Аркенсо, призначив уже на п'ятницю цього тижня переслухання в справі Андерсонової пропозиції і висловив переконання, що відповідний закон буде прийнятий негайно Палатою Репрезентантів. Голова комісії фінансів сенатор Гаррі Ф. Бирд в цій справі ще не висловився, але є всі підстави думати, що й фінансова комісія апробує пропозицію уряду. Секретаріят скарбу хотів би одержати фонди апробовані Конґресом вже в найближчому часі, найдалі до 15 березня, реченця, в якому почнуть надходити головні податкові вплати. — Водночас із цим през. Айзенгавер звернувся до Конґресу з проханням затвердити асиґнування додаткових 518 мільйонів долярів, призначених на збільшення платень військовикам, мотивуючи це тим, що в мирному часі патріотизм не завжди вистачає для вдержування людей на військовій службі і що, зокрема, треба заохотити спеціялістів, щоб вони залишилися у війську і не переходили до зайнять у приватній індустрії. Разом із цим мали б бути збільшені платні й інших федеральних службовиків. В загальному збільшення платень мало б коштувати федеральну касу понад один більйон долярів.

Новленд остерігає Президента проти зменшування видатків на внутрішні потреби країни

Вашингтон. — Голова сенатської республіканської меншости в сенаті сен. Вільям Ф. Новленд відвідав президента Айзенгавера і остерігав, щоб не зменшував видатків на внутрішні потреби країни, бо це матиме некорисний вплив на виборців під час виборів в листопаді цього року. Про цю саму справу говорив сенатор Новленд і з деякими республіканськими сенаторами. Сенатор Новленд заявив Президентові, що важко буде домогтися в Конґресі, щоб цього року зменшити видатки на фармерську програму і на будову нових водних споруд та осушування нових теренів. Республіканські сенатори ще гостріше противляться редукції видатків в цій ділянці, як це роблять їхні демократичні колеги. Не є вдоволені республіканські сенатори з рільничих стейтів, які вже й давніше виступали проти фармерських плянів секретаря рільництва Езри Тефта Бенсона.

МекЕлрой обережно ставиться до змін в департаменті оборони

Вашингтон. — Секретар оборони Ніл Г. МекЕлрой зізнавав на Комісії Збройних Сил в Палаті Репрезентантів і заявив, що, на його думку, треба дуже обережно підходити до запроєктованих змін в його департаменті, головним чином до скасування окремих шефів штабу та до створення одного шефа штабу замість теперішніх трьох. Зізнання МекЕлроя свідчать про те, що він без ентузіязму прийняв проєкт президента Айзенгавера, який у своєму зверненні про Стан Унії заповів був проєкт нового закону про організацію більшої координації в Пентаґоні. Секретар оборони сказав, що справу можливих змін у організації оборони треба докладно обміркувати і аж після того можна буде її вирішити. МекЕлрой повідомив конґресову комісію, що третя база для далекосяжних балістичних керованих ракет почне діяти в найближчому фінансовому році, який почнеться 1-го липня 1958 року. В тому році почнеться і продукція керованих ракет „Поляріс", які можна вистрілювати на віддаль 1,500 миль із атомових підводних човнів. — На Сенатській Підкомісії Готовости зізнавав голова Радіової Корпорації Америки, Дейвід Сарнофф, який гаряче підтримував пропозицію переорганізувати департамент оборони.

В АМЕРИЦІ

● **Колишньому президентові ЗДА Гербертові Гуверові** надано почесний докторат від стейтового Військового Каледжу в Південній Каролайні. Це вже 83-ий почесний докторат, що його дістав 83-річний президент. Докторський диплом передав Гуверові емеритований генерал Марк В. Кларк — президент цього каледжу, який називають „Цитаделя".

● **Головний редактор** тижневика „Тайм", Генрі Р. Лус, домагається, щоб уряд, стейт і окремі місцевості ЗДА асиґнували щороку по 2-3 більйони долярів на побудову бомбосховищ. Підземні бомбосховища — заявляє він — забезпечать населенню цієї країни можливість пережити атомову війну і врятують нашу цивілізацію від знищення.

● **Якщо поділити** запропонований Президентом бюджет 1959 року на кількість населення ЗДА, то на кожну особу в цій країні, включно з дітьми, припадало б по 427.86 доляра.

● **Управа** Американського Червоного Хреста повідомляє, що протягом 10-річного існування так званий „Банк Крови" зібрав 10,500,000 літрів крови від жертводавців. Цього року в багатьох місцевостях ЗДА відзначають 10-річчя „Банку Крови".

● **До цікавих рекордів** у цій країні треба зарахувати рекорд сімох братів Дюма, трудовий стаж яких у фірмі Амеріken Оптікел становить 367 років. Цей рекорд скінчився 10-го січня, коли наймолодший із цих братів, 65-річний Вілфред Дюма, вирішив піти на емеритуру, відробивши 50 років і 6 місяців. Найстарший брат Том працював в цій фірмі 70 років.

● **Республіканський** конґресмен Клер Е. Бут заявив, що сенатор Линдон Б. Джансон хоче „бавитися в Бога", закликаючи здобувати міжплянетні простори. „У змаганні до опанування всесвіту — сказав він — деякі люди, здається, забули про наслідки змагань тих, які пробували будувати Вавилонську вежу".

ГУБЕРНАТОР Р. Б. МАЙНЕР ПІДПИСАВ ПРОКЛЯМАЦІЮ „ДНЯ НЕЗАЛЕЖНОСТИ"

Роберт Б. Майнер

Трентон, Н. Дж. — Губернатор Роберт Б. Майнер підписав тут у стейтовому капітолі в вівторок, 14-го січня ц. р., проклямацію „Дня Української Незалежности" на 22-го січня ц. р., закликаючи рівночасно „громадян нашого стейту до відповідного відзначення цього дня". Губернатор Майнер підписав проклямацію о год. 11.45 в приявності української делеґації, яку очолював податковий комішенер Гудсонського повіту та відомий український громадський діяч адв. Марсел Ваґнер. В склад делеґації крім адвоката Ваґнера, входили: головний предсідник УНСоюзу п. Дмитро Галичин, новообраний стейтовий асемблімен українського роду з Байону п. Вільям Мартин, б. мейор Гілсайду Вільям Ґураль, шеф поліції Перт Амбою п. Іван Свалик, п. А. Шаран (голова Філії УКК) і п. Петро Костик з Дж. Сиՙті, пп. Михайло Литвин, д-р О. Утриско, Мих. Матіяш, Вол. Ваверчак, д-р Р. Ричок та п-ні Ф. Дорошенко з Нюарку і мґр. І. Костюк, інж. Д. Кузик та п. А. Дерев'янко з Трентону, і редактор „Свободи" А. Драґан. Губернатор Майнер прийняв українську делеґацію із неприхованими симпатіями, висловлюючи свою радість, що саме в очолюваному ним стейті живе дуже велика кількість громадян українського походження, відомих із своєї свободолюбности та відданости найкращим ідеалам волі і демократії, спільним американському і українському народам. Приявних представляв губернаторові адв. М. Ваґнер, а п. Д. Галичин вручив п. Майнерові з цієї нагоди, з відповідною дедикацією, новий, виданий старанням УНСоюзу в минулому році, англомовний твір проф. Кларенса Меннінґа: „Іван Мазепа — Гетьман України", бажаючи йому рівночасно „щасливого українського Нового Року". Підписана губернатором Майнером проклямація в дослівному українському перекладі звучить:

„Тому, що 22-го січня має особливе значення для українського народу в усьому світі і для американців українського походження з уваги на те, що в 1958-му році припадає сорокова річниця проголошення Української Державної Незалежности в Києві, старовинній столиці України, і

тому, що 22-го січня 1918-го року означає відродження Української Народної Республіки, нації, що вірить в Бога і бажає жити в мирі і згоді із сусідніми народами, і

тому, що ця республіка проіснувала дещо довше, ніж три роки, а опісля була переможена переважаючими збройними силами комуністичної Росії, а 45,000,000 українського народу втратило свою національну незалежність; і

тому, що нарід України, не зважаючи на цю втрату і на сукцесивні ліквідації збоку його комуністичних поневолювачів та на голод і депортації до каторжних таборів — все ще вдержує живим свого національного духа; і

тому, що нарід України живе надією, що його держава може бути звільнена з комуністичної неволі та привернена українцям; і

тому, що їхні аспірації заслуговують на підтримку і заохоту збоку всіх волелюбних народів;

тому я, Роберт Б. Майнер, Губернатор Стейту Ню Джерзі, оцим проголошую 22-го січня 1958-го року, як ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТИ в Ню Джерзі та закликаю наших громадян до відповідного відзначення того дня".

Д-Р ОЛ. САС ЯВОРСЬКИЙ ВІДПОВІВ НА ЗАПИТИ ВАРТОСТИ 32,000 ДОЛЯРІВ

Ню Йорк. — Д-р Олександер Сас-Яворський, що від місяця успішно виступає на телевізійній програмі „Запити за 64,000 долярів", минулого вівтірка, 14-го січня, відповів правильно на запити, вартости 32,000 долярів. Д-р Сас-Яворський відповідає на запити з американської історії. Останнього вівтірка, коли керівник програми Гел Марч питав д-р Яворського про його рішення: задовольнитися 16,000 долярів чи пробувати щастя з дальшими запитами і подвоїти цю суму, д-р Сас Яворський відкликався на українське прислів'я: „Жаль гостя і шкода пирога", повторивши його по-українськи, та з успіхом відповів на скомпліковані запити, вартости 32,000 долярів. За два тижні, у вівторок 28-го січня, д-р Сас Яворський скаже, чи він задовольниться 32,000 долярів, чи пробуватиме щастя дальшими відповідями за 64,000 долярів.

ГУБЕРНАТОР РІБІКОФФ ПРОГОЛОСИВ „ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТИ"

Ню Гейвен, Конн. — Старанням Української Стейтової Організації, яку очолює д-р Василь Небелюк, губернатор Абрагам Рібікофф проголосив 22-го січня ц. р. „Днем Української Незалежности" в стейті Коннектикат. В офіціяльній заяві, виданій з цього приводу та підписаній губернатором Рібікоффом, дослівно сказано: „Сорок років тому в Києві, столиці України була проголошена незалежність, але воля українського народу була коротка і молода українська держава була завойована совєтською Росією. Волелюбний нарід приєднається до американців українського походження в Коннектикат, і в цілому світі, відзначаючи 22-го січня 1958-го року, як ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТИ. Нарід Коннектикат, що дорожить демократичними благословенствами, в яких він живе, пишається своєю участю у відзначуванні ДНЯ УКРАЇНСЬКОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТИ та приєднується до молитов за визволення України. Підписано: Абрагам Рібікофф, Губернатор".

ПРЕМ'ЄР КАНАДИ ДІФЕНБЕЙКЕР ВІЗЬМЕ УЧАСТЬ У ВІДЗНАЧЕННІ РОКОВИН ПРОГОЛОШЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТИ

Вінніпеґ. — Комітет Українців Канади подав до відома, що маніфестаційні святкування Річниці Української Національної Революції і 40-річчя з дня проголошення Незалежности України відбудуться у Вінніпеґу в днях 24-26 січня ц.р. Участь у цих святкуваннях візьмуть прем'єр Канади Джан Діфенбейкер і міністер праці — перший українець у федеральному кабінеті — Михайло Стар-Старчевський. Почнуться ці урочистості в п'ятницю 24 січня інавґурацією Крайової Громадської Наради, яка радитиме дня 25 січня над устійненням головних напрямних закордонної і внутрішньої політики та громадського життя українців у Канаді. В суботу о год. 6-ій вечора після закінчення Крайової Громадської Наради відбудеться прийняття для привітання прем'єра Канади Дж. Діфенбейкера і міністра М. Стара і цього ж самого дня Репрезентаційний Баль, влаштований Українськими Канадійськими Ветеранами. В неділю 26 січня відбудеться урочиста Академія з багатою мистецькою програмою. Урочисті святкування відбудуться теж в Торонті і в інших містах Канади.

Гаммершилд полетів до Лондону у справі роззброєння

Об'єднані Нації. — Генеральний секретар Об'єднаних Націй Даґ Гаммершилд полетів в середу 15 ц. м. до Лондону, щоб передусім переговорити з англійським міністром закордонних справ Селвайном Ллойдом та французьким міністром Християном Піно, який прибуде туди в п'ятницю, справу дальших переговорів про міжнародне роззброєння. Ці переговори застрягли цілком на мертвій точці після того, як Совєти, відкинувши західні пропозиції, пред'явлені на Лондонській конференції роззброєння, заявили, що не візьмуть участи в дальших нарадах ані Комісії ані Підкомісії Об'єднаних Націй для справ роззброєння, поки до тих клітин не належатимуть ті сателітні держави, що їх вони собі там бажають мати. У місяці січні головою Комісії ОН для справ роззброєння є американський амбасадор Генрі Кебот Ладж, але ані в цьому ані наступному місяці ця Комісія, мабуть, зовсім не зійдеться. Гаммершилд, широко переговоривши цю справу з державним секретарем Доллесом і Ладжом, полетів до Лондону, щоб в тамошніх нарадах може знайти спосіб, як переконати большевиків, щоб вони, повівши свою „мирову офензиву", підтримали її також участю в дальших нарадах над міжнародним роззброєнням.

Москва не хоче „благородно" вирéктись атомових експериментів

Москва. — Нікіта Хрущов відкинув пропозицію лідера індійської керівної Конґресової партії, 78-річного колишнього генерального губернатора Індії, Чакраварті Раяґопалячарі, який заапелював до „благородности" большевиків, щоб вони започаткували міжнародне роззброєння і виелімінування атомової зброї — добровільним припиненням всяких дальших атомових експериментів. Названий старий індійський діяч, який втішається великою повагою в Індії та поза нею, написав Хрущову листа 9 листопада м. р., в якому твердив, що Совєти „здобули першенство в технології" і тому, мовляв, можуть здобутися також на такий жест, як „першенство духа" в ділянці міжнародного роззброєння. Коли б — писав індійський діяч — Совєти перші проголосили добровільне припинення дальших атомових експериментів, то „подив" світової опінії був би такий великий, що ЗДА та Англія не могли б не піти їхнім слідом. Однак Хрущов у своїй відповіді названому індійцеві чемно, але рішуче відкинув цю суґестію, бо — мовляв — „західні імперіялісти" могли б використати „добровільне послаблення оборонної сили Совєтського Союзу" для своїх „аґресивних цілей".

Німці дуже вдоволені відповіддю Айзенгавера Булґанінові

Бонн. — Відповідь президента Айзенгавера з минулої неділі на ноту Булґаніна з 10 грудня м. р. викликала у всіх західньо-европейських столицях надзвичайно корисне враження, дармащо різні різно її інтерпретують. Коли, напр., французи вдоволені дуже спокійним тоном Айзенгаверової ноти та принциповою згодою Президента на нову конференцію „на верщинах", то німці піднесені на дусі фактом, що през. Айзенгавер пригадав московським большевикам зламання ними їх власної згоди на з'єдинення Німеччини шляхом вільних виборів. Тому, що за два дні перед переданням Булґанінові ноти Айзенгавера державний секретар Доллес також підкреслив на своїй пресовій конференції першорядне значення з'єдинення Німеччини і навіть назвав цю справу, як пробний камінь совєтської доброї волі, то в широких західньо-німецьких колах закріпилось переконання у тривкість і вартість американської приязни. Речник західньо-німецького уряду Фелікс фон Екгард назвав відповідь през. Айзенгавера зразком, як треба відповідати Булґанінові. Проте він відмовився з'ясувати власне німецьке становище до проєкту Москви (формально Варшави) щодо „безатомової середньо-европейської смуги", бо, мовляв, цією справою займається постійна Рада НАТО у Парижі. Однак він признав, що в німецьких політичних колах солідаризуються з поглядом през. Айзенгавера, що така невтралізація німецької території не мала б практичного значення в добі, коли простір не грає ролі для модерних родів зброї.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

● **Саме тепер друкується в „Свободі"** і до найближчої неділі буде готова англомовна книжка Володимира Душника „У змаганні до волі" (Ін квест оф фрідом), яку публікує У. К. Комітет для відзначення і популяризації серед американців 40-річчя проголошення української державної незалежности. Книжка має 88 сторінок і 17 ілюстрацій в тексті.

● **Однодумці ОУНз** (Організація Українських Націоналістів закордоном) — це нова організація, що — згідно з інформаціями „Українського Самостійника" (Мюнхен) за грудень 1957 — оформилась на з'їзді 30-го листопада і 1-го грудня в Дітройті, Міш. До Політичної Ради тієї організації обрані: Р. Ільницький (голова), М. Галів, В. Демчук, П. Матіяців, Б. Підгайний, С. Процик, Я. Розумний і Л. Трух, а до Контрольної Комісії: Є. Стахів, О. Бойчук і П. Гнатюк. У з'їзді взяло участь 32 особи з різних міст ЗДА і Канади. Нова організація, як і сама ОУНз, зближена до середовища Закордонного Представництва УГВР.

● **Відома нюйоркська бейзбольна дружина „Cникс"** заанґажувала за 30,000 долярів річної платні Михайла Треша, мол., батько і мати якого є українці.

● **Ія Мацюк**, українська співачка з Бразилії, що здобула собі вже велику славу гостинними виступами в Ню Йорку, Филаделфії, Шикаґо та деяких інших громадах, виступить в найближчу неділю, 19-го січня, з концертом в Клівленді, в залі школи Линколна о год. 8-ій вечорі.

● **У півфінальних східньо-елімінаційних змаганнях** за професійну чашу ЗДА, що відбулися в неділю дня 12 січня ц. р., між филаделфійським „Тризубом" і футбольною дружиною „Ерцґебірґе" здобув блискучу перемогу „Тризуб", вирішаючи їх у свою користь у відношенні 9:2 (5:1). Фінал Східньої Пенсилвенії в конкуренції професійної чаші ЗДА відбудеться в неділю дня 19 січня ц. р., у Филаделфії між „Тризубом" і дружиною „Мей Клаб", яка дня 5 січня виелемінувала від дальших змагань за проф. чашу ЗДА футбольну дружину „Юрик".

ФРАНЦІЯ СОЛІДАРНА З АМЕРИКОЮ ЩОДО ПРОПОЗИЦІЙ МОСКВИ

Париж. — Французький прем'єр Фелікс Ґаяр відповів у вівторок 14 січня ц. р. на ноту Булґаніна з 10-го грудня мин. року цілком у тому самому тоні і дусі, як їх мала відповідь президента Айзенгавера з минулої неділі. Французький прем'єр так само цілком поминає мовчанкою останню ноту Булґаніна з минулого тижня, в якій Булґанін додав до попередніх своїх пропозицій ще й конкретний проєкт „пакту неаґресії" та поширив число проєктованих учасників східньо-західньої конференції на всіх членів НАТО, всіх совєтських сателітів і ще шістьох „невтральних" держав. Ґаяр висловлює, як і през. Айзенгавер, принципову згоду на зустріч з Булґаніним на новій конференції „на вершинах", але теж тільки при передумові, що раніше дипломатичним шляхом і конференцією міністрів закордонних справ запевниться згори успіх наради голів урядів та що вислід тих нарад буде здійснений. Французький прем'єр іде навіть далі, як пішов през. Айзенгавер у вимогах до Совєтів, бо він вимагає, щоб доказом совєтської доброї волі стало признання важними всіх постанов, що їх прийняли попередні дві конференції „на вершинах" з большевицькими верховодами. Фелікс Ґаяр так само поклав натиск на конечність з'єдинення Німеччини. Він назвав нинішний стан в середній Европі „ненормальним" і всю вину за цей стан приписав Совєтам. Він підкреслив, що Булґанін говорить тільки про проголошення деяких деклярацій військового характеру — заборону вживання атомової зброї, припинення атомових вибухів, демілітаризацію середньо-европейської смуги — а не згадує нічого про конструктивну розв'язку політичних проблем сучасного світу і таким чином хоче надалі зберегти „ненормальний стан" в Европі. Зокрема французький прем'єр вказує Булґанінові на суперечності і забріхання совєтської політики: Булґанін веде своїми нотами „мирову офензиву", а водночас комуністичні партії проголошують в Москві свою ціль — встановити в цілому світі комунізм усіми можливими засобами. Так само наприкінці грудня мин. року Совєти повели на так званій конференції солідарности азійсько-африканських народів в Каїро завзяту наклепницьку кампанію проти західніх держав, зокрема проти Франції. Наприкінці французький прем'єр пропонує задля негайного деякого покращання совєтсько-французьких відносин, щоб Совєти дозволили на продаж в СССР французьких газет і книжок, бо совєтські книжки і пресу віддавна свобідно продається у Франції.

Змінено головного „політкома" в совєтській армії

Москва. — Совєтське міністерство військових справ потвердило, що прийшла зміна на становищі шефа так званого Головного політичного управління в совєтських збройних силах. Перестав ним бути ген-полк. Алєксєй С. Желтов, а став на його місце ген.-полк. Филип І. Ґоліков. Що сталося з Желтовим і чи він дістав якесь інше призначення та яке саме — невідомо. В західніх коментарях на цю тему вказується, що ген. Желтов був радше партійною фіґурою і що він у великій мірі причинився до димісіонування маршала Жукова, а ген. Ґоліков — це комбінація високого професійного старшини з видатним військовим стажем та вірного комуніста. Призначення Ґолікова — це ніби поступка тим совєтським старшинам, які невдоволені тенденціями партійного верховодства в армії. Однак — за іншими коментарями — це тільки здогади, бо насправді компартія почала вже акцію за пожвавлення „політграмоти" серед членів збройних сил СССР, а весь старшинський апарат завжди був і є під строгою контролею партії.

Звільнений з в'язниці кол. прем'єр пропаґує плебісцит у Кашмірі

Срінаґар, Кашмір. — Звільнений в минулому тижні з поверх чотирирічної в'язниці колишній прем'єр Кашміру, шеїх Абдуллах, званий „левом Кашміру", розпочав активну кампанію проти теперішнього правного стану в Кашмірі, який ніби дістав конституцію Індії і став її складовою частиною. Абдуллах не злякався перестороги свого запеклого противника, теперішнього прем'єра Ґулями Мохаммеда, щоб він не підважував теперішнього режиму, та заявив, що нарід Кашміру може змінити стан, що його Індія і кашмірський уряд уважають остаточним і незмінним. Мовляв, ані індійський прем'єр Неру, ані його міністер військових справ Крішна Менон не мають права промовляти від Кашміру. Доля Кашміру — заявив „лев Кашміру" у своєму заклику до народу — не може бути залежна ані від волі столиці Індії Ню Делі, ані столиці Пакістану Карачі, а виключно тільки від власної волі. Тому Абдуллах одверто почав кампанію за переведення плебісциту у затяжному спорі між Індією і Пакістаном за приналежність Кашміру.

У СВІТІ

● **У східньому Берліні** судили американського громадянина, д-ра Вальтера Штайнберґа, якого обвинувачували в тому, що він перепачкував оптичні і фотографічні прилади швайцарського журналіста Йосифа Ґутмана на суму 5,000 долярів. Ґутманові присудили 5 років в'язниці, а Штайберґові — 10 місяців.

● **З комуністичного Китаю** втекла малим човном на острів Квімой, що є в руках національних китайців, група високих старшин із помічником командира дивізії. Вони привезли різні відомості про стан збройних сил у комуністичному Китаї.

● **„Квін Мері"**, найбільший сучасний американський пасажирський корабель, не міг виплисти минулої неділі з французького порту Шербурґ до З'єдинених Держав унаслідок штормy на Атлантику. Пасажири здебільша переїхали з корабля до міста, щоб переночувати у готелях. Щойно через 24 години карабель пустився в дорогу.

● **В Сан Маріно**, найменшій у світі республіці, оточеній італійською територією, поширилися чутки, що комуністи приготовляють новий „державний замах". Три місяці тому палкий безкровний спір між комуністами й антикомуністами в тій „державі" з неповна 30,000 населення закінчився перемогою антикомуністів.

● **Італійські еміґранти** в З'єдинених Державах і різних країнах Европи вислали минулого року до Італії $154,489,000, як свої ощадності чи дарунки своякам. Зате Італія втратила на своїх еміґрантах у Південній Америці. В 1956 р. виїхало туди 41,552 особи на постійне перебування, але ще того самого року 19,680 осіб вернулись, не знайшовши ніякої змоги прожитку. Коло 8,000 поворотців не мали грошей навіть на переїзд і дорогу мусіли оплачувати їм італійські консулати.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник — Ukrainian Daily
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ВІДПОВІДЬ АЙЗЕНГАВЕРА

10-го грудня 1957 р., якраз на тиждень перед заповідженим з'їздом 15-ох голів урядів і їх міністрів закордонних, фінансових і військових справ країн НАТО у Парижі, совєтський прем'єр Ніколай Булганін розіслав ноти всім отим прем'єрам, пропонуючи нову совєтсько-західню конференцію „на вершинах" та переплітаючи, за старим звичаєм, погрози з залицяннями. 9-го січня ц. р., коли стало відомо, що постійна Рада НАТО у Парижі остаточно устійнює відповідь на ту Булганінову ноту, наспіла від нього нова серія нот, цим разом на 19 сторінок друку, з додатком повного тексту запропонованого „пакту неагресії". Мимохіть кожний не-то державний муж і політики, а сірий читач газет на Заході запитував себе: яка ціль криється за тією повінню нот? Чому совєтські колективні диктатори не виждали на відповідь на свою ноту з-перед місяця, тільки вважали за потрібне бомбардувати Захід новими пропозиціями? Чи дійсно туга Москви за миром аж така велика й нетерпляча, що спонукує раз-у-раз виявлятись таким дивним способом?

Цей сумнів був предметом розгляду на останній пресовій конференції державного секретаря в минулу п'ятницю. Дж. Ф. Доллес признав щиро, що Москва випередила З'єдинені Держави . . . у пропаганді. Коли головною ціллю совєтської ноти з 10 грудня м. р. було внести заколот серед учасників Паризької конференції НАТО, то головною ціллю ноти з 10 ц. м. було послабити враження звернення президента Айзенгавера про Стан Унії. Хай великі щоденники у широкому світі не займаються в той день тільки промовою американського президента, як найважливішою подією дня, а ставлять поруч також ноту совєтського прем'єра! Державний секретар признав, що це „спритна" тактика, але водночас ствердив, що в наші сумні й поважні часи такий „срит" не може діяти на довгу мету з тривкими позитивними наслідками, бо людство й міжнародні відносини вимагають не пропагандивного сприту, а конструктивної розв'язки наболілих проблем.

І тому Захід злегковажив інтенцію Москви внести цією другою булганіновою нотою новий розгардіяш. Не згадуючи ні словом цієї останньої ноти, в неділю 12 ц. м. през. Д. Д. Айзенгавер відповів Булганінові на згаданого його листа з минулого місяця. Президент назвав совєтські грудневі пропозиції „недокладними і недостатніми", проаналізував їх та від себе поставив низку власних внесків. У ноті Президента найістотнішою була висловлена у принципі згода на нову конференцію „на вершинах", себто на нову зустріч голів західніх урядів з большевицькими головачами, але при передумові, що таку зустріч підготовиться спершу дипломатичним шляхом, щоб дістати гарантію в двох напрямках: що конференція закінчиться позитивними вислідами і що добута згода щодо деяких конкретних міжнародних справ буде реалізована.

За найважливішу власну нову пропозицію през. Айзенгавер визнав конечність виключення міжплянетних просторів з орбіти збросння. Коли б, мовляв, Совєти були погодились на американську пропозицію з 1948 року — заборонити продукцію атомової зброї, — то нині світ не стояв би перед смертельною небезпекою тотального знищення. Тепер Д. Д. Айзенгавер уважає, що може ще більшою потребою є згода, щоб учені не дивились на міжплянетні простори, як на терен, звідкіля можна б бомбардувати Землю і винищувати її мешканців. Поруч із цією найдальшою метою — Президент пропонує закріпити мир цілою низкою ближчих заходів: добровільним обмеженням свого права „вета" в Раді Безпеки ОН, припиненням продукції атомового матеріялу, скасуванням залізної завіси для дійсної свобідної виміни ідей. І треба скріпити довір'я у вартість міжнародних договорів — виконанням тих міжнародних постанов, які залишилися тільки на папері, — це з Ялти з 1945 р. і з Женеви з 1955 р.

За першими пресовими коментарями — нота Президента відкидає совєтські пропозиції, але й залишає відкриті двері для дальших розмов. Отож тепер дипломати мали б шляхом довгих і морочливих розмов підготовити ґрунт для такої нової конференції, на якій дійсно покладено б край холодній війні і прийнято б конструктивну розв'язку різних актуальних проблем: Німеччини, роззброєння, Середнього Сходу і т. д.

Чи це можливо? Комуністичні теорія і практика виключають таку можливість. Вправді Москва ніби тепер не хоче війни, але й не хоче тривкого миру. Вона свідомо культивує затяжний і хронічний стан між війною і миром, стан війни нервів і підривної роботи, бо це вимріяні відносини для каламучення води і для поширювання етапами своїх впливів. Аби більше шуму, аби більше гомінких слів і аби менше конкретних вислідів! Захід цю гру розуміє і тому — цей стан буде квасцтись далі з одночасними дальшими переговорами у зброєнні, — аж до логічного висліду.

МІЖ КАПІТОЛЕМ І БІЛИМ ДОМОМ . . .

СТАРТ У ТРУДНУ ДОРОГУ

„. . . у цей час заколоту й тривоги . . ., дай Боже, щоб провідники цієї країни знеслися на висоту в проникливості ума і в своїх ділах, щоб могли дати відсіч найкритичнішому викликові від часів, коли пролунав уперше Дзвін Волі . . ." Так оцінив суб'єктивно ситуацію дня капелян Сенату д-р Гарріс на відкритті другої сесії 84-го Конґресу. Колись може історія розкриє, чи об'єктивно ця оцінка правдива. Але напевно відчували це так ті, що стояли з похиленими головами під час молитви капеляна, так, здається, відчуває населення цієї країни, а то й світу.

Найстарші члени Конґресу не пам'ятають, щоб їх відпочинок між сесіями був так заколочений критичними подіями, як цей останній. Давно не їздили вони до столиці з таким напруженням уваги, з таким почуттям відповідальности, з таким розгубленням . . . Це відчувалось виразно задовго перед відкриттям цієї сесії в кулюарах Капітолю чи бюрових будинків Сенату й Палати Репрезентантів, у нервовому полюванні репортерів за уривками розмов або сенсаційними заявами чолових законодавців, в настрої й змісті традиційних передконґресових імпрез у Вашингтоні, в особливій популярності офіційного відкриття сесії . . .

За традицією, попередили відкриття товариські та політичні імпрези, неначе вступ до законодавчого сезону.

Спікер Палати Репрезентантів Сем Рейберн з Тексасу, що служив на цьому пості довше, як будь-хто, невеликий, але тугий, здоровий, як горіх, святкував 76-ліття своїх народин. Приятелі з Тексасу, як і кожного року, влаштували йому прийняття. Хоч відбулося воно в „Національному Жіночому Демократичному Клюбі", але направді це була двопартійна імпреза, що включала також довголітнього Рейбернового конкурента на фотель спікера — республіканця Джо Мартіна, членів Найвищого Суду, дипломатів та деяких членів урядового апарату. Традиція вимагала, щоб було весело й „безжурно", але навіть у тост солензантові дістався „спутнік" (мовляв, хай совєти мають людину в сателіті, ми радше маймо на землі нашого містера Сема); був і натяк на майбутні президентські вибори, коли вдова по пок. головному судді Найвищого Суду Вінсоні, поцілувавши на привітання сенатора Линдона Джансона з Тексасу, заявила: „О-це я поцілувала наступного Президента З'єдинених Держав", дармащо Джансон заявив, що не кандидуватиме. Видно, що його заяву не беруть надто поважно.

Джансон і сам підкопав трохи довір'я в свою відмову незвичайним своїм виступом на нараді (т. зв. „кавкус") напередодні відкриття сесії Конґресу. Він виголосив велику політичну промову, що була неначе його версією звернення Про Стан Унії, в попередженні офіційної Президентової. Його широкий підхід до проблем, погляд далеко вперед у часі і в ефекті свого роду конкуренція з Президентом напевно не піддержуть його заяви, що він не думає кандидувати на президента в 1960 році.

Республіканці також відбули свою нараду перед відкриттям сесії, із своїм провідником — Президентом. Вони дістали від Айка інформацію, що він думає запропонувати їм, як законодавцям, під увагу у своїм зверненні до Конґресу, і в чому вимагатиме від них, як своїх партійців, піддержки.

І ще одна передсесійна імпреза відбулася, хоч уже ввечері після офіційного відкриття, теж із своєю традицією, теж політична по суті, хоч товариська формою. Це був обід Національного Жіночого Пресового Клюбу в готелі „Мейфлауер" під гаслом „Привітання Конґресові". Все говорилось там „неофіційно", але чи можливо говорити „приватно" між людьми з преси, а ще до того жінками? Так „неофіційно" говорили там і обидва партійні конкуренти з Палати Репрезентантів, спікер Рейберн з Джо Мартін, і конкуренти з Сенату, провідники більшости й меншости — Джансон і Новленд. В додаток до взаємних компліментів загальний тон був непартійної, чи надпартійної співпраці в Конґресі супроти ваги хвилини.

Ще за годину перед відкриттям сесії Сем Рейберн мав розмову з журналістами. Понад сотню їх товпилося в його кімнаті у Капітолі, записуючи його слова про поважне завдання, яке стоїть перед цією сесією Конґресу.

Точно о 12-ій годині, у вівторок 7-го січня, стукнули молотки в залях по обидва кінці капітольського будинку. Ґалерії для публіки, що були вщерть набиті, втишились. Нашвидку скінчилися традиційні, трохи театральні вітання законодавців, поклепування по плечі і „майті ґлед то сі ю, олд бой". Потім усі стали до молитви.

В сенаті віце-президент Ніксон покінчив офіційщину за одинадцять хвилин. Палата Репрезентантів урядувала довше. Там прийшлося заприсягати трьох нових членів, вислухати жалібних промов у пам'ять двох померлих членів, а в міжчасі ще й список біля сто законопроєктів у менше важливих справах.

Це було офіційне відкриття другої сесії цього Конґресу.

Фактичне ж відкриття, з дипломатами й членами уряду, з очами світу в телевізії, а вухами біля радіоапаратів, відбулося два дні пізніше.

Заля Палати Репрезентантів, де відбуваються спільні засідання обох палат, була знову набита вщерть, включно з стоячими місцями на ґалеріях. Дипломати, серед яких цим разом не було містера Зарубіна, зайняли свої місця під проводом нового декана дипломатичного корпусу, амбасадора Еквадору, члени уряду сиділи в своїй льожі, спеціяльні гості в своїх. Пресова ґалерія була повна . . . Настрій очікування зростав . . .

(Закінчення на стор. 3-тій)

СПРАВА УКРАЇНСЬКОГО КАЛЕДЖУ

У справі українського каледжу в Америці вже була мова на сторінках цього щоденника. Востаннє голос забрав ще й широко відомий американський науковець, славіст і автор багатьох праць на українські теми, проф. Кларенс А. Меннінг. У своєму довшому огляді, що буде надрукований в найближчому виданні „Юкрейніян Віклі", проф. Меннінг розглядає проблему заснування й існування українського каледжу в зв'язку з можливостями і труднощами, виходячи з того погляду, що українці, так само, як і всі інші неангломовні національностеві групи у ЗДА, мають не тільки право, але й деякі можливості створити свій власний каледж, що його завданням було б найперше вдержувати і поглиблювати вивчання української мови, а з другого боку ознайомлювати студентів з українськими культурними надбаннями.

Визначаючи кількість українців у ЗДА на один мільйон і підкреслюючи висок національну свідомість української національної групи й її американський патріотизм, проф. Меннінг не сумнівається, що вона підтримає всіми силами й засобами ідею заснування українського каледжу. Тому справа фінансування такого каледжу не буде — на думку проф. Меннінга — надто важкою проблемою.

Не буде також труднощів у знайденні й доборі фахових педагогів і викладачів, вже хоч би тому, що на терені ЗДА зібралася — сказати б „сметанка" української наукової еліти. Українські науковці працюють, з одного боку, у своїх наукових установах, таких, як НТШ й УВАН, а з другого боку, багато з них зайняті в американських виховних установах. Крім того мають українці вже й деякий досвід в організуванні виховної ділянки на терені ЗДА, де в останніх роках відбуваються організовані УНСоюзом, і під педагогічним протекторатом Українського Вільного Університету, Курси Українознавства на Союзівці, де в ділянці позашкільного виховання почав діяти Український Технічний Інститут і де вже довший час існує ціла сітка добре ведених українських парохіяльних (церковних) шкіл.

Само заснування високого навчального інституту — українського каледжу у ЗДА — не є ніякою проблемою. Американське законодавство є під цим оглядом дуже ліберальне, і практично кожна група поважних громадян може одержати чартер на заснування і ведення такої навчальної установи. Але, згідно з американським звичаєвим правом і зобов'язуючими законами, така навчальна установа, в даному випадку каледж, щоб дістати право надавати ступінь бакалавра, мусить перейти спеціяльну перевірку Стейтового Комісара Освіти й одержати від нього відповідний дозвіл на видавання бакалаврських ступнів. Крім того, різні стейти мають свої спеціяльні приписи і вимоги щодо відповідного приміщення навчальних інститутів, запевнення їм постійного джерела фінансування, професорського складу, бібліотек і лябораторій. Без виконання всіх тих передумов і вимог ніякий каледж не може одержати права надавати ступінь бакалавра. Але й на цьому не кінчаються всі труднощі. Абсольвенти такого каледжу, значить особи з наданим їм ступнем бакалавра, ще не одержать тим самим права студіювати у вищих професійних школах чи університетах ЗДА. Для цього даний каледж повинен бути акредитований в Американській Асоціяції Каледжів та Університетів, а добитися цього є дуже важкою і складною справою. Під сучасну пору майже половина всіх американських каледжів не є акредитовані в згаданій асоціяції, і їх абсольвенти, навіть із ступнем бакалавра, мусять доповнювати свої студії на протязі року або двох вже в акредитованих каледжах. І вкінці, щоб добитися акредитації, треба виповнити таку силу вимог, що це для пересічної навчальної установи, заснованої і вдержуваної такою чи іншою групою громадян, є майже недосяжною річчю.

Якщо плянований український каледж мав би виконати покладані на нього засновниками і студентами надії, то він уже з самого початку мусів би поставити ціллю — добитися всіх потрібних управнень навіть шляхом довготривалих заходів і зусиль. Ніхто не має ні бажання, ні інтересу в тому, щоб будувати ще одну високу школу, від якої бокуватимуть українські хлопці й дівчата.

Чергова трудність зв'язана з справою осідку українського каледжу. Українські поселення у ЗДА розсипані по великих просторах — у Ню Йорку, в Новій Англії, в Пенсилвенії, у Клівленді, в Шикаго і т. д. і важко знайти місцевість догідну для всіх.

Чимало труднощів буде з справою навчальної мови в уже заснованому каледжі. Як показує досвід Курсів Українознавства на Союзівці, навіть роджена в Америці українська молодь не опановує настільки української мови, щоб слухати в цій мові виклади з історії України чи українознавства. Для неї і тим більше для студентів неукраїнського походження більшість предметів треба буде викладати по-англійськи, а це із свого боку причиниться знову до деяких труднощів, а саме до потреби знайти відповідну кількість учителів, що задовільно володіють англійською мовою. Залучувати для цієї мети молодих науковців, вихованих і вишколених уже в Америці, не буде легкою річчю, бо мало хто з них схоче залишити свій інколи й нижчий пост у визнаній уже американській високій школі-каледжі чи університеті. Так само треба рахуватися з тим, що багато з-поміж родженої тут і прибулої, але вихованої у ЗДА, молоді волітиме вчитися не в українському каледжі, але в більших американських навчальних інституціях, бо вони дають їй більші вигляди і можливості.

З другого боку, не зважаючи на всі ці труднощі, є багато моментів, які не тільки виправдують заснування українського каледжу, але й ставлять цю проблему, як одну з актуальних конечностей. До таких моментів належить потреба вивчати чужі мови, ознайомлювати американське громадянство з досягненнями української культури та науки і поглиблювати започатковані у ЗДА досліди европейського Сходу, зокрема, України. Все це, на думку проф. Менінга, мусіло б відбуватися, якби вже був заснований український каледж, згідно з американськими традиціями і з американської точки бачення, бо неможливо подавати і українцям американського походження і американцям українські студії на европейський спосіб. Успіх цієї справи залежатиме у великій мірі від українських наукових кіл і їх здатности розв'язувати виникаючі труднощі і проблеми. Якщо вони будуть розв'язувані правильно і задовільно, то це вийде на тривалу користь і для України і для З'єдинених Держав Америки.

Любомир Ортинський

ПРАВДА ПРО „СВЯЧЕНІ НОЖІ"

Створений сєнкевичівською трилогією привид козацьких „свячених ножів", що гарцюють на шиях невинних поляків, живе ще в уяві деяких польських патріотів по сьогоднішній день і, мабуть, супроводитиме їх аж до гробової дошки. Але, на щастя, ця категорія людей починає меншати, і слово забирають поляки, які мають цивільну відвагу відбронзовувати минуле, а, коли йде про польсько-українські стосунки, признаватись до прикрих справ.

І так, до ряду мітів про заподіяні полякам українцями кривди належить історійка про український „ніж в плечі" польській армії, що відступала у вересні 1939 р. на Румунію. В різних варіянтах і при різних нагодах деякі польські публіцисти, в тому числі й історики, відсвіжують цю „сторі", чи то арґументуючи т. зв. українську колябораціию з німцями, чи на доказ жорстокостей українців супроти поляків.

Тим часом можемо занотувати голос польського свідка, учасника подій, що в безпристрасному, відкритому спогаді, вміщеному в польських, лондонських „Вядомосьцях" з 29 грудня 1957 р. (ч. 612/613) дає потрясаючий образ знищення українського села Гаїв Нижних польською солдатескою. „Двадцять один день" — називається статтяспогад Яна Бєлатовіча, в якому читаємо: „Увійшли ми до села Гаї Нижні, Дрогобицького повіту, вполудне 12 вересня 1939 року. Ця дата буде мабуть, менше важливою для політичної історії, але, може, послужить комусь як малий причинок до історії приязни чи ворожнечі між народами. Увійшовши до великої загороди в Гаях Нижних, ми відразу забули за війну. Було там по-сільському тихо, овочево, бджоляно. Господарі привітали нас гарною польщиною, і зараз же на вступі заявили: Ми — українці. — Но, то слава Богу, що вітаєте нас, — так менш-більш відповів Врублевський, що говорив по-українськи. — Гість в дім, Бог з ним! — відповіли хором. В хаті було тіснувато від молодих хлопців і молодиць, що цікаво до нас приглядались. — Дозвольте помитись і випростувати кості, за годинку-дві відійдемо.

Ми скинули в городі наплечники та хлібаки з гранатами і шоломи. Дівчата поприносили у відрах води. Потім господарі пошептались між собою, запросили нас до кімнати. На столі стояли буханці хліба і горці з квасним молоком. — Не маємо більше, але хай вам буде на здоров'я. — Під'ївши, один і другий замріяли простягнутись на підлозі. Незабаром всі ми поснули. Аж нагло хтось з нас, пробудившись, виглянув у вікно і крикнув: „Карабіни!" До речі ми їх залишили коло криниці! Ціла сімка випала з кімнати на подвір'я. Молоді українці вінком обступили нашу зброю, обмацували її, а якийсь старший пояснював. Коли ми вискочили з хати — розступились в тій же хвилині.

Через кілька днів, коли наша сотня знову зібралась в Дрогобичі, ми дістали наказ підпалити село Гаї Нижні і порозстрілювати тамошніх диверсантів за вороже відношення до польського війська і за крадіж зброї. Поки ще до того дійшло, війт з Гаїв Нижних, напівполяк напівукраїнець, високий, з сивими вусами статечний чоловік, прийшов просити команданта про ласку. Коли ж всі його просьби були безуспішні, посивілий чоловік обняв ноги команданта. — Села, мабуть, не підпалено, але екзекуцію виконано! Я теж був призначений до екзекуційної чоти, і я був готовий не виконати наказу, знайшовши якусь причину. Але один із заздрісних товаришів запропонував мені своє заступство . . .

Без сумніву, більшість українців восени 1939 р. не була до нас приязна, але скільки то вже не лише українців, але й поляків упало тоді жертвою уроєного страху!"

Процитований уступ говорить сам за себе і зайвий тут всякий коментар. Польські вояки допустились злочинного морду над жителями села Гаї Нижні, щоб дати вихід своїй патологічній ненависті до автохтонного українського населення. Бо, як виглядало „вороже відношення до польського війська і крадіж зброї", свідчить очевидець, поляк Бєлатовіч.

Трагедія села Гаї Нижні це вже сьогодні історія і виписуємо її та ще з польської преси з двох моментів: відзначаємо об'єктивізм польського автора і звертаємо увагу українського читача на самий факт, що, як багато інших з нашої найновішої історії, похований у воєнній і післявоєнній хуртовині. І не на те його зафіксовуємо, щоб розпалювати пристрасті минулого, але заради об'єктивної історичної правди. Бо таки забагато мітів і видуманих історій обтяжує конто українсько-польських відносин.

Впарі з тим насувається одно невеселе ствердження: відсутність у нас систематичної документації про події в Україні напередодні і під час війни. Обмежуємо період часом від 1939 до 1945 року, бо саме поза межами України опинились сотні й тисячі свідків, що могли б доповнити історію великого нашого лихоліття джерельними причинками про тодішні події. Бо коли цього не зробимо, останутся тільки односторонні документації наших сусідів і колишніх жителів України, що в спеціяльних інститутах визбирують всякі деталі про заподіяні їм українською стороною кривди, а ми — хіба „словом чести" будемо запевняти, що не ми винні, тільки вони зачали. А на слово ніхто не вірить, зокрема історія.

Д-р Микола Ценко

СИЛЬНІ ДУХОМ, МОГУТНІ СОЛІДАРНІСТЮ

(На згадку про 20-ліття лісового страйку у Скільщині)

(1)

На терені Америки, а також в Західній Европі чуємо ми багато про страйки, бо вони тісно сполучені з великим промислом, сильними організаціями і т. п.

Натомість на рідних землях мало ми чули про страйки, бо промислу було у нас дуже мало, наших на працю не приймали, а маючи незвичайно сильні організації суспільно-громадські, господарсько-кооперативні та політичні, при помочі яких творилася „держава в державі" (у Польщі), робітничих організацій ми майже не мали. Тому не було у нас в цьому напрямі ані належних традицій, ані метод праці, ані підготовки, і лише на початку 20-го століття на Поділлі спонтанно вибухли рільничі страйки проти визиску нашого населення в чужих фільварках.

Прекрасні зелені Карпати, вкриті смерековими лісами, давали чудові місця на відпочинок та прогулянки, однак були вони в більшості власністю чужих землевласників, що, рубаючи ліси та винищуючи красу наших гір, рівночасно використовували наших лісових робітників, що працювали там враз з кіньми майже за безцінь.

Скільщина, частина Стрийського повіту, що обіймала містечко Сколе та 52 села, а в них коло 58,000 населення, в тому числі коло 53,000 українців, 2,000 поляків та коло 3,000 жидів, була поділена на 2 частини — південну гористу в Карпатах з відомими відпочинковими оселями Коростів, Гребенів, Зелем'янка, Тухля, Славсько (лещетарські терени), Головецьке (Маківка), та північну долішню, більш рівнинну.

Населення там незвичайно працьовите, суспільно та політично вироблене, здисципліноване і дуже патріотичне (в кожному селі були читальня „Просвіти", кооператива та інші організації). Тон і розмах суспільно-громадській роботі надавали мешканці Синевідська Вижнього (коло 6 тисяч національно-свідомих мешканців), а працею цілого повіту керувала горстка інтеліґенції з Сколього, якій помагали дуже ревно священики цілого повіту з всеч. о. дек. Михайлом Мосорою на чолі.

Тепер щойно — началось

Аж тоді зорієнтувались власники тартаків та представники влади, що це не забава, але направду поважна справа. Один громадянин, що мав деякий досвід у тих справах, порадив зв'язатися з нашою парляментарною репрезентацією і зажадати приїзду посла на місце, щоб надати страйкові авторитету і заслонитись його особою перед евентуальним арештуванням та ліквідацією страйку.

Приїхав на місце сен. Троян з УНДО, відбули ми наради з представниками робітництва з цілого повіту, устійнили домагання і постановили страйкувати до побідного кінця.

Як ми й сподівалися, противна сторона не спала, але змобілізувала всі сили, щоб цей поважний страйк, мабуть перший в історії їхньої компанії, зліквідувати. Вже в початках підвищено винагороду пішим робітникам та власникам коней. Однак ця штука не вдалась, бо свідоме громадянство Скільщини не дало зловити себе на цю вудочку. Тоді попробували спровадити з сусідніх повітів коло 40 робітників. Це не були люди злої волі, але несвідомі . . .

Реаґуємо на це негайно в українській пресі, інформуючи про активний та успішний перебіг страйку, і закликаємо робітництво сусідніх повітів йти нашими слідами і нам не перешкоджати. Заклик допомагає негайно. Свідома молодь села Мізуня, звідки спроваджено робітників, ухвалює на своїх сходинах резолюції з щирою піддержкою нашої акції і таврує страйколомів. Отже й ця штучка не вдалася.

Представники влади приїжджають

Приїхали зі Стрия повітовий староста, інспектор праці та інспектор поліції і, викликавши нас на нараду, почали погрожувати, що страйк має політичне підложжя і що вони негайно арештують провідників страйку і в такий спосіб його зломлять.

Однак, ми відповіли, що страйк має лише економічне підложжя, що визиск робітників був безмежний і що лише треба подивляти пана старосту, як „господаря повіту" (розуміється, сказане з кпинами), який дотепер не поцікавився долею своїх підлеглих громадян і не взяв їх в оборону проти нечуваного визиску.

Щоденники „Новий Час", „Українські Вісти" і тижневик „Наш Клич" та „Фронтом", під заголовком „Робітники чи білі мурини", вмістили статтю, яку польська цензура, на диво, пропустила. У тій статті не лише з'ясовано ситуацію, але й сконкретизовано домагання робітників, що стали програмою домагань страйкарів.

Преса рознесла відомості, і протягом тижня страйк охопив уже цілий повіт, разом понад 10,000 лісових робітників із 1,500 пар коней.

Ситуація ставала досить загрозливою. Працедавці вхопились старої випробуваної методи і, щоб здеморалізувати страйкарів, негайно приобіцяли підвишку, що внесло деяке замішання в ряди старших робітників. Загрожували, що спровадять робітників з інших повітів, навіть поляків з далеких околиць, що накажуть виарештувати ініціяторів та провідників страйку і т. п. А натомість по нашій стороні було величезне піднесення та нечувана солідарність.

Идемо в делеґацію

Доцінюючи незвичайну складність ситуації (всі чинники працювали проти нас, тут і там вже появились охочі до праці за вищу платню, яких інші здержували фізичними засобами), ми постановили вибратись у делеґацію до баронів Ґредлів, власників фірми, щоб обговорити і устійнити домагання робітників та полюбовно полагодити справу. У делеґації взяли участь лише дві особи, а саме всеч. о. дек. Михайло Мосора та підписаний, які були прийняті повновласниками фірми Ґредлів, д-ром Ґезою Робозом та інж. Місьолеком. У висліді конференції ми одержали таку відповідь:

„Ми вам до церкви (натяк на о. декана), ані до вашої „Просвіти" (натяк на підписаного) не мішаємось, а ви, будь ласка, не мішайтесь до наших справ. Ми маємо довгий і добрий досвід у відношенні до „наших" робітників, і самі, без вашої помочі, дамо собі з ними раду".

Це був прямо виклик у нашу сторону, і ми про це негайно зреферували в українській пресі в статті під заг. „Наша співпраця ані посередництво непотрібні". Це була немов олива до вогню, і це припечатало долю страйку, що розгорівся немов пожар по цілому повіті. По трьох тижнях, мабуть перший раз в історії могутньої та зарозумілої фірми Ґредлів, тартак у Скольому, де працювало 1,800 робітників, з браку дерева перестав працювати . . .

УСЯ ЦЬОГОРІЧНА КОЛЯДА НА ХАРИТАТИВНУ АКЦІЮ ЗУАДК!

ПОЖЕРТВИ ВИСИЛАТИ БЕЗПОСЕРЕДНЬО ДО ЗУАДК У ФИЛАДЕЛФІЇ: UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE, P. O. BOX 1661, PHILADELPHIA 5, Pa.

Д-р Кость Кисілевський

НЕВЖЕ СПРАВДІ МАТУРА?

Часто чусмо та читаємо про юнацькі злочини в Америці та про заходи, щоб їх викоренити. Найкращим ліком на це прикре явище є поважна праця суспільства над формуванням юнацької моралі та над збагачуванням її знання. В тому ділі не тільки Школа та Церква, але й усе Громадянство повинно співпрацювати. Ніхто з нас не сміє стояти збоку! Ніхто з батьків не повинен легковажити собі заходів наших організацій.

В тому напрямі зроблено вже тут багато на вищих курсах українознавства. Від вересня 1953 р. вчащають до них надійні та ідейні одиниці з-поміж юнацтва. Це здебільшого пластуни, які поруч своїх шкільних зайнять в американських школах, вміють знайти час на вивчення основних правд про Україну. Науковий рівень цих курсів відповідає рівневі найвищих кляс давньої української гімназії в ділянці предметів: українська мова, література, історія, географія, природа, господарство, мистецтво, етнографія, світогляд. Щоб стати студентом вищого курсу, треба закінчити українознавство у восьмох клясах нижчого типу, або скласти іспит при вступі. Треба мати також закінчених 14 років життя.

Навчання на вищому курсі відбувається впродовж трьох років під проводом кваліфікованих учителів - фахівців по 16 годин місячно в суботні дні, або у вечірніх годинах тижня. Це дає коло 200 лекцій щороку, або 600 лекцій в цілому курсі. Кожного півріччя (семестру) відбуваються письмові та усні іспити при комісії, в якої склад можуть входити, крім учителів, також представники Комітету Батьків і Організацій опіки над молоддю. Цей засіб впливає додатно на повагу науки та праці студентів.

Після закінчення вищого курсу відбувається кінцевий іспит, званий коротко: матура. В основі — це справжня матура, бо кожен випускник має тоді нагоду виявити свою духову зрілість у питаннях українознавства. Серйозне приготування, начитання, повторення, повага іспитової тайни в темах, питання на картках, комісія з інспектором, делегованим Шкільною Радою, участь делегата Українського Вільного Університету, це свідчить про повагу іспитової дії.

В часі іспиту комісія бере до уваги оволодіння мовою в слові та письмі, знання мовної системи, її історії, нормативної граматики та найважніших прикмет в ділянці діялектології (за підручниками К. Кисілевського і О. Панейка). З літератури вона вимагає знання літературних напрямів та їх суттєвих прикмет, знання найкращих зразків поезії і прози, начитання в повістевій та розповідній літературі й народній творчості. З історії України ставить питання про причини, наслідки подій, політичні, економічні, національні й суспільні явища в різних добах життя українського суспільства. З географії, природи, господарства та етнографії вимагається описового знання багатств України. З мистецтва — знання його історії та прикмет, зокремо особливостей народного мистецтва.

Практика виказує, що наші учні і студенти виявляють добрі успіхи не тільки у нас, але й в американських школах, бо на це впливає безсумнівно кореляція проблем, подібність напрямів, творів, історичного процесу тощо. Бували у нас голоси, що тяжко їм опанувати всі ці проблеми, але тепер уже ніхто не робить таких замітів; батьки переконалися, що співпраця курсів з американською школою виходить тільки на добро студента, загострює його спостерігання та бистроту ума.

Цікаво знати, як саме поводяться наші випускники під час матури. Екзамінатори мають справжню приємність, а предсідники завжди підкреслюють несподівані успіхи випускників.

Щоб можна мати уявлення про цей іспит та щоб погодитись на те, що ця назва „матура", це не перебільшення, дозволимо собі навести особисті враження від матури в днях 21 і 22 листопада 1957 р. в Нюарку, Н. Дж.

До іспиту зголосилося 11 абітурієнтів, що вчились тут здебільшого від 1951 р. в нижчих курсах і два і пів року у вищому курсі українознавства. Вони опрацювали такі матуральні теми: 1) Шевченко і Франко. Порівняння їх життя і творчости. 2) Вільне оповідання на тлі приповідки: „До доброї криниці стежка утоптана." (До вибору). 3) Україна за княжих часів. 4) 1917 і 1918 рр. в історії України. (До вибору). 5) Дніпро та його значення для України. 6) Земні плоди й копалини України. (До вибору). 7) Молодість визначних українських мистців: Івана й Василя Барських, Тараса Шевченка й Василя Кричевського.

При устній матурі 30 листопада 1957 р., під проводом інспектора д-ра Никифора Гірняка, з участю проф. Дам'яна Горняткевича і мосю, абітурієнти відповідали на такі й інші теми: Історична основа „Слова про похід Ігоря", Суть романтизму й реалізму на літературних зразках, Леся Українка та її волюнтаризм, Основи мистецького твору, Характеристика українських голосних, Типи у відміні іменника, прикметника, дієслова; Двочленність речення, Паратакса в українській народній мові, Суспільні проблеми в повістях І. Нечуя Левицького, Панаса Мирного, Івана Франка; Смерть за Україну. (На основі лектур). Трипільська культура, Демократичний устрій на Січі, Хмельницький як полководець, Симон Петлюра в історії, Карпати та їх багатства, Буряк і пшениця джерелом українського добра, Боротьба за Чорне море в історії та в економіці, Старинні пам'ятки нашого мистецтва, Козацьке барокко, Народне мистецтво, Доля, Коляда, Купало — свідки української психіки; Характеристика гуцулів, бойків, лемків; Гуцульські звичаї на основі „Тіней забутих предків" М. Коцюбинського.

Чи не нагадують вам ці теми давніх матур? І коли б додати до них ще теми з чужої мови та математики, не було б засторог відносно цього терміну! Це можуть посвідчити всі наші (52) абсольвенти матурального курсу при Учительській Громаді в Ню Йорку з рр. 1949-1954, що не мали перепон в дальших студіях та сьогодні вже професійно працюють.

На кінці цієї матури предсідник проголосив успіхи та візвав кандидатів до студій в університеті українознавства. Матуру склали всі студенти а саме: 1. Марта Боровик (з дуже добрим успіхом), 2. Марта Галамай (з дд усп.), 3. Микола Гичко, 4. Іванна Дармохвал (з відзначенням), 6. Ігор Загайкевич (з добрим усп.), 7. Зірка Качмар (з відзн.), 8. Богданна Рицар, 9. Домет Стасюк (з відзн), 10. Ірина Торбич (з відзн.), 11. Уляна Цяпка (з дд усп.), — тобто з відзнч. 4, з дд: 3, з д: 1.

Після промови директора абсольвент М. Дармохвал подякував учителям за наполегливу працю над формуванням юнацької душі студентів.

Врешті подаємо, що таких матур було вже на курсах сім, а саме в Ню Йорку (3), в Нюарку (2) у Филаделфії та Клівленді по одній. Досі вийшло від нас понад 100 абсольвентів з добрим знанням та з вихованим світоглядом. Вони послужать у свій час громадянству як організатори нових шкіл і юнацтва, як зрілі працівники, любителі українських святощів, або стануть дослідниками проблем в університеті українознавства. Тепер, дякуючи Пластові та Комітетам Батьків, вищий курс має в кожному більшому середовищі нашої іміграції від 20 до 50 нових студентів, що йдуть слідами своїх попередників та вивчають правду про Україну, щоб її ширити серед інших. Сподіваємось, що ці наші студенти незабаром заповнять нашу авдиторію в НТШ та у майбутніх філіях університету українознавства, хоч би напр. у Нюарку, де вже почалося його організування.

Сидять зліва: З. Качмар, проф. К. Кисілевський, інсп. Н. Гірняк, проф. Д. Горняткевич, І. Гривняк, Стоять зліва: М. Дармохвал, Д. Стасюк, У. Цяпка, М. Боровик, М. Галамай, Б. Рицар, І. Торбич, І. Загайкевич, М. Гичко.

СТАРТ У ТРУДНУ ДОРОГУ

(Закінчення зі стор. 2-гої)

Перші оплески залі були призначені для Меймі Айзенгавер, коли входила вона на ґалерію з членами своєї рідні, в синьому береті на голові та в сріблистому „мінку". Точно о 12.30, під бурхливу овацію законодавців та гостей, увійшов на залю Президент, з привітним усміхом на обличчі, простою, військовою ходою. За пультом промовця він підніс угору руки в типовий знак „V" („вікторі", знак, який і Черчилл залюбки робив, тільки не руками, а двома пальцями), подякував за привітання, наклав окуляри і почав читати послання. За тридцять п'ять хвилин світ знав офіційно, що вже знав неофіційно, про Президентову поставу, про його плянування, як зустріти вимоги хвилини. Милі уху слова під час промови викликували оплески тут і там. Видно було, як чолові демократи, згуртовані навколо Джансона, робили записки: певно, вже готувались давати репортерам свої перші враження з послання Президента.

Аплявз, яким прощалися з головою держави, не був уже такий спонтанний, хоч і Меймі не щадила рук. Тепер уже демократи не могли так беззастережно демонструвати апробати для всього, що сказав їх партійний противник.

Вийшов Президент, і велика заля спорожніла; чорні лімузини від'їхали з площі перед Капітолем; довгим вужиком прямували репрезентанти до своїх бюр у будинках через вулицю. На той день праця Конгресу була закінчена: завтра почнеться важкий, робучий день. Президентове послання було тільки загальним начерком: тепер ітимуть його конкретні домагання в окремих зверненнях. Вже від першої хвилини було ясно конгресменам, що не так склалося, як плянувалося. Коли їхали вони додому в серпні, думали, що ця друга сесія йтиме під знаком передвиборчої кампанії. Але прийшли події, які поклали інше тавро на Конгрес, і на чоло всіх справ поставили не партійні амбіції, а безпеку, а то й саме існування країни.

● **Князь Народом Шіганук,** колишній король Камбоджі, одної з трьох складових частин Індо-Китаю, який зрікся престолу і став прем'єр-міністром тієї країни, а після французької програ у війні проти комуністів „співіснував" з комуністами, виступив з гострою критикою політики Москви і Пейпінґу. Він заявив, що комуністи хочуть вбити його. 5,000 осіб демонструвало перед його палацом в Пномпенґу проти комунізму. Народом Шіганук перевів минулого року нав'язання дипломатичних взаємин з СССР і їздив до Москви.

● **Департамент рільництва** повідомляє, що цьогорічний урожай цитрусових овочів на Флориді становитиме 167,790,-000 скринь. Минулого року врожай цього року овочів становив 197,685,000 скринь. Зменшення врожаю спричинене морозом.

Читайте українські книжки й газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

Труман заявляє, що Айзенгавер потребує лекцій на тему провідництва

Ню Йорк. — Колишній президент Гаррі С. Труман, який перебував в Ню Йорку, заявив журналістам, що президент Айзенгавер є „шановним джентелменом, і він був командантом в Европі і великим командантом країн НАТО, але він тоді потребував когось, хто сказав би йому, що він тоді мав зробити". На запит журналіста Труман відповів, що тим „кимось" був тоді він (Труман). Колишній президент заявив, що час від часу він старається в своїх заявах давати лекції Айзенгаверові. На це сказав журналіст: „професор Труман"? Та Труман відповів: „Ні, не професор, це мій досвід говорить". Після прибуття з Кензас Сіті, Міссурі, до Ню Йорку заявив колишній президент в інтерв'ю на летовищі, що през. Айзенгавер не вспів, як найвищий командант збройних сил цієї країни, скоординувати працю всіх трьох родів зброї. Труман сказав, що конкуренція між окремими родами зброї — це звичайна річ, але „Головний Командант — (Президент) може координувати працю всіх родів зброї, і він повинен був би це зробити". Щодо Звернення Президента про Стан Унії — то колишній президент сказав таке: „Це було добре Звернення, але воно було трохи спізнене. Та я гадаю, що його наслідки будуть такі добрі, як і воно" — сказав Труман.

ФРАНЦІЯ ЗАКИДАЄ ТУНІСІЇ АКТИВНЕ ПІДТРИМУВАННЯ ПАРТИЗАНІВ

Альжир. — Французькі власті в Альжирі закинули в минулу суботу 11 січня урядові Тунісії, що він дав новий доказ свого активно прихильного становища супроти альжирських партизанів. Від сторони Тунісії — заявили французи — за чотири милі від туніського прикордонного міста Сакієт-Сіді-Юсеф дуже сильний відділ арабських партизанів увійшов на територію Альжиру і напав на полк французького війська. У цій битві французи втратили 20-х вбитими, трьох раненими і п'ятьох схопленими. Французьке повідомлення дає зрозуміти, що альжирські повстанці схопили 5-х французьких полонених і забрали їх з собою на територію Тунісії, куди той партизанський відділ знову схоронився після переведення наскоку. Зрештою, в Альжирі продовжується кривава війна, бо також в гірській околиці за 65 миль на південь від міста Константін відбулася більша сутичка, в якій — за французькими твердженнями — згинуло 116 партизанів а 30-х взято в полон.

Український Літературно Мистецький Клюб
Ню Йорк 14у 2-е Ев

З Літературно - Мистецького Клюбу в Ню Йорку повідомляють, що в п'ятницю дня 17-го січня ц. р., у приміщеннях Клюбу відбудеться вечір, присвячений пам'яті Юрія Клена. У програмі: вступне слово Євгена Маланюка, читання творів Ю. Клена — Валя Калин, Іванна Кононів і Микола Герус. Дует — скрипка і фортепіян — виконають Христя Карпевич і Юрій Шуган. „Едмонд" Ветговена буде виконаний на гай-фіделиті. Початок о год. 8-ій вечора.

ЗДА заспокоюють Англію щодо літаків із атомовими бомбами

Вашингтон. — В Англії чути було голоси проти того, щоб над тією країною літали бомбовики з атомовими бомбами, бо один такий розбитий літак може спричинити велику шкоду. Щоб заспокоїти англійську публічну опінію, американський уряд повідомив, що не треба боятися бомбовиків із атомовими бомбами, бо в цій країні розбився був такий бомбовик, але під час цієї катастрофи не вибухла була атомова бомба. Навіть найсильніший удар і вогонь не можуть спричинити вибуху атомової бомби, якщо цього не хоче залога бомбовика.

● **У баварських Альпах** розбились минулого тижня під час сніговії два американські турбо-моторові літаки. Згинуло 5 летунів, між ними Ларрі Гердман, яким колись славилась футбольна дружина Військової Академії у Вест Пойнті.

З ВОЛІ ВСЕВИШНЬОГО
заснув навіки, дня 12-го січня 1958 року
заосмотрений Найсвятішими Тайнами,
НАШ НАЙДОРОЖЧИЙ ЧОЛОВІК і БАТЬКО

ІВАН ГРЕБЕНЯК

був. директор табулі суду в Сколім, Західня Україна.

ПАНАХИДИ — у ВІВТОРОК, 14-го СІЧНЯ, о год. 8:15 веч. і в ЧЕТВЕР, 16-го СІЧНЯ, о год. 8-ій веч.

ПОХОРОН відбудеться у П'ЯТНИЦЮ, 17-го СІЧНЯ, о год. 9-ій рано, з пох. заведення П. Яреми — 129 E. 7th St., New York, N. Y.

Горем прибиті:
дружина — СТАНИСЛАВА
і донька д-р ІРИНА ГРЕБЕНЯК

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ШИКАГО, Ілл. — Річні збори Т-ва ім. Т. Шевченка, Відд. 252, відбудуться в неділю, 19-го січня 1958 р., в залі при 2250 В. Кортез вул. Початок зборів о год. 12-ій впол. На порядку: звіти Управи за 1957 рік та вибір нової Управи на 1958 рік. Проситься на збори всіх членів і членкинь. — Хомин, кас.; Когут, секр.

ПЛЕЙНФІЛД, Н. Дж. — Місячні збори Т-ва ім. І. Франка, Відд. 372, відбудуться в суботу, 18-го січня 1958 р., о год. 8-ій веч., в домі Лонишиного — ч. 922 5th St. West. Проситься всіх членів обов'язково прибути на означений час. — І. Лонишин, секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. — Відд. 287, матиме збори в четвер, 16-го січня 1958 р., о год. 8-ій веч., в домі секретаря Відділу Т. Литвиняка — 116 Carlton Ave., Jersey City.

БЕТЛЕГЕМ, Па. — Б-во св. Димитрія, Відд. 288, повідомляє, що Річні збори відбудуться в суботу, 18-го січня 1958 р., о год. 7-ій веч. На порядку: звіти Управи, вибір нової Управи на 1958 рік, вибір делегата і заступника на конвенцію УНСоюзу. Проситься членів взяти участь у зборах. Повідомляємо, що секретар має вже календарі „Свободи" до продажу. — М. Брус, предс.; В. Загвоський, кас.; Д. Мушастий, секр.

ЮТИКА, Н. Й. — Повідомляється членів Відд. 484, ім. Т. Шевченка, що чергові місячні збори відбудуться в суботу, 18 січня 1958 р., о год. 7-ій веч., в приміщенні церковної залі при 1108 Стейт вул. Проситься дорогуючих членів, а зокрема тих, які платять річно, щоб прийшли на збори і вирівняли свої належності чи залеглості. Вплачуйте свій Національний Даток на Народний Фонд УККА, як також щедро жертвуйте на харитативні цілі ЗУАДК. Цьогорічна Управа Відділу: М. Дмитрів, гол.; М. Коханець, заст.; В. Запарянюк, фін. секр.; Ф. Фалинський, рек. секр.; Т. Ніппоранний, кас.; С. Фалинський, В. Драгош і В. Бігун, Контр. Комісія. На підставі ухвали річних зборів, місячні збори відбуватимуться кожної другої суботи по першім. — Управа.

ФІЛАДЕЛФІЯ, Па. — Звичайні Загальні збори членів Б-ва св. Юрія, Відд. 239, відбудуться в суботу, 18-го січня 1958 р., в домі Укр. Амер. Горожан, кімн. ч. 2 при вул. 847 Н. Френклін. Порядок нарад: відкриття і вибір предсідника зборів, відчитання і прийняття протоколу з останніх Заг. зборів, звідомлення з діяльности Управи Б-ва, дискусія над звітами й їх одобрення, вибір нової Управи на 1958 рік. Збори зачнуться не пізніше год. 4:30 по пол. По закінченні Річних зборів будуть звичайні місячні збори, на яких буде вибір делегатів на конвенцію УНСоюзу. Секретар Б-ва буде урядувати від год. 3 до 4:30 в кімнаті ч. 1. — д-р В. Галан, предс.; М. Ковальчук, секр.

СТ. ДЖОЗЕФ, Міз. — Т-во „Запорозька Січ", Відд. 355, повідомляє всіх членів і членкинь, що Річні збори відбудуться в неділю, 19-го січня 1958 р., в парохіяльній залі, о год. 2-ій по пол. На порядку: звіти Управи і Контр. Комісії за минулий рік та вибір нової Управи на 1958 рік. Проситься всіх членів прибути хоч раз на річні збори і привести нових кандидатів на членів УНСоюзу. — Управа.

ДІРФІЛД, Масс. — Річні збори Т-ва „Галицька Січ", Відд. 207, відбудуться 19-го січня 1958 р., зараз по Службі Божій. Проситься всіх членів прибути, бо буде вибір нового уряду на 1958 рік. — В. Година, предс.; Я. Романюк, кас.; М. Рево, секр.

НЮАРК, Н. Дж. — Управа Т-ва ім. П. Орлика, Відд. 27, повідомляє, що Річні збори Т-ва відбудуться в неділю, 19-го січня 1958 р., о год. 10-ій ранку, в домівці ОБВУА — при 9 Белмонт Евеню. На порядку нарад: відкриття і відчитання протоколу з попередніх зборів, звіти Управи і Контр. Комісії, дискусія, уділення абсолюторії уступ. Управі, вибір нової Управи і Контр. Комісії, внески й запити членів. — д-р О. Утриско, предс.

НЮ ГЕЙВЕН, Конн. — Т-во ім. през. Волошина, Відд. 414, повідомляє, що Річні загальні збори відбудуться в неділю, 19 січня 1958 р., о год. 1-ій, після першої Служби Божої. Після річних зборів, в продовженні, відбудуться звичайні місячні збори, з вибором делегатів на конвенцію. Тому проситься всіх членів масово й точно прибути. — Управа.

ТАВНТОН, Масс. — Т-во ім. Т. Шевченка, Відд. 122, повідомляє, що Річні збори відбудуться в неділю, 19-го січня 1958 р., в Тов. домі — 14 Мейпел Еве., о год. 2-ій по пол. Обов'язком кожного члена явитися на зборах, будуть звіти за минулий рік. Просимо всіх прибути на означений час. — Е. Вавсилик, предс.; П. Проніцький, кас.; К. Сідзінський, секр.

ВІЛКС БЕРІ, Па. — Річні збори Б-ва св. о. Николая, Відд. 99, відбудуться в неділю, 19-го січня 1958 р., зараз по другій Службі Божій, в церковній залі. Проситься всіх членів прибути, маємо важливі справи до полагодження. На зборах будуть звіти Управи і Контр. Комісії та вибір нової Управи на 1958 рік. — П. Герман, секр.

ШИКАГО, Ілл. — Б-во Рожд. Пресв. Богородиці, Відд. 259, повідомляє своїх членів, що Річні збори відбудуться в неділю, 19-го січня, в залі нової школи при 4952 So. Paulina, о год. 1-ій по пол. На зборах будуть важливі справи, включно з вибором нової Управи. — П. Трусяк, рек. секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, Па. — 397 Відд. повідомляє своїх членів, що Річні збори відбудуться в неділю, 19-го січня 1958 р., о год. 1-ій по пол. Вкладки приймаємо в суботу, 18-го січня, від год. 5-6 веч і в неділю, 19-го січня, від год. 12-1:30 по пол. Також подаємо до відома, що вже прийшли календарі „Свободи" на 1958 рік і можна їх дістати при вплаченні вкладок. — М. Субтельний, О. Штогрин.

КАРТЕРЕТ, Н. Дж. — Місячні й Річні збори Т-ва „Запорозька Січ", Відд. 342, відбудуться в неділю, 19-го січня 1958 р., о год. 2-ій по пол., в церковній залі під ч. 645 Розевелт Евеню. В програмі: звіти Управи і вибір урядників на біжучий 1958 рік. Проситься всіх членів прибути, а довжників вирівняти залеглі вкладки. — І. Гундик, секр.

ДІТРОЙТ, Мич. — Б-во св. о. Миколая, Відд. 175, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 19-го січня 1958 р., о год. 1-ій по пол., в УНДомі — 4655 Мартин вул. Проситься членів прибути на час і вирівняти свої залеглості, щоб не наразити себе на суспендування. Кожний член повинен теж постаратися, щоб придбати хоч одного члена, в цій передконвенційній кампанії. — Т. Грицай, предс.; І. В. Іванчук, секр.

ПІТТСБУРГ, Па. — Відд. 53, повідомляє своїх членів, що Річні збори Б-ва відбудуться в неділю, 19-го січня 1958 р., о год. 1-ій по пол., в домі Укр. Клюбу, ріг Bingham і 11-ої вул. — О. Микитюк, предс.; В. Салко, секр.

ПАССЕЙК, Н. Дж. — Т-во ім. Т. Шевченка, Відд. 42, повідомляє своїх членів, що Річні збори відбудуться в неділю, 19-го січня, о год. 2-ій по пол., в УНДомі при 237 Гови вул. Будуть звіти уступаючої Управи і вибір нової Управи на 1958 рік. Просимо членів численно прибути, бо ухвали й рішення, які будуть винесені на річних зборах, будуть зобов'язувати і неприсутніх членів. Тому, користайте з Ваших членських прав. Неприсутні члени підлягатимуть карі 1-го долара. — Ф. Гулька, предс.; П. Головачук, фін. секр., В. Новацький, кас.; В. Марущак, рек. секр.

НАНТІКОК, Па. — Т-во „Вільна Україна", Відд. 319, повідомляє, що Річні збори відбудуться в неділю, 19-го січня 1958 р., в церковній залі, о год. 2-ій по пол. Просимо, щоб всі члени були присутні, з огляду на вибір нової Управи і багатьох важливих справ. — Я. Савчук, предс.; Ю. Вельбош, секр.; П. Пшек, кас.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН. — Управа Відділу 414 ім. Президента Волошина, повідомляє всіх членів, що Річні Загальні Збори відбудуться в неділю 19 січня 1958 р. о год. 11.30 вполудне (після пoслідньої Служби Божої) в приміщенні УНДому при 162 Дай вул. Проситься всіх членів взяти масову участь в цих зборах. — Управа Відділу.

ДЖАНСТОН, ПА. — Річні збори Б-ва св. Арх Михаїла, Від. 11, відбудуться в неділю, 19 січня 1958 р., по співаній Сл. Божій, в залі церковній на Мейпел Евню. Просится членів взяти участь в цих зборах. На порядку: звіт уряду з діяльности за 1957 рік, вибір управи на 1958 рік та вибір делегата на конвенцію. Проситься членів вирівнати залеглі вкладки. — П. Сцілений, секр.

МАГОНОЙ СИТІ, ПА. — Відд. 305 „Запорозька Січ", повідомляє членів, що місячні збори відбудуться в неділю 19 січня, зараз по другій Службі Божій. Просится членів всіх і позаміщевих, щоб прийшли, а довгуючі члени хай вирівняють свої вкладки, також щоб розібрали календарі на 1958 рік. Річні збори відбулися 15 грудня 1957 р., на котрім вибрано уряд: Стефан Кічула, предс., Никола Батіг, касир, М. Гентош, фін. секр.

ВЕСТ ІСТОН, ПА. — Т-во ім. Б. Хмельницького, Відд. 137, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю 19 січня, о год. 2-ій по пол., в церковній залі. Буде вибір делегата і заст. на конвенцію УНС. Управа на 1958 рік: Т. Пращик, предс., В. Боднарський, заст., М. Колодруб, кас., І. Когут, заст. С. Колодруб, секр. Е. Яворський, заст., І. Деш, Й. Колодруб і Д. Когут контрольори, Т. Фотій, Т. Вересюк, надз. хворих. Вже маємо до розпродажі календарі „Свободи" на 1958 рік.

ПАСЕЙК, Н. ДЖ. — Тов. ім. І. Франка Відд. 97, повідомляє своїх членів, що зогляду на невідповідну кількість присутних, Річні збори в грудні 1957 р. не відбулися, а мають відбутися в неділю 19 січня 1958 р., о год. 2-ій попол., в приміщенні шкільної залі укр. прав. церкви при 45-47 Гови Евню, Пасейк, Н. Дж. Ще раз пригадуємо, що присутність на Річних Зборах є обов'язкова для всіх членів. Також повідомляємо членів, що згідно рішенню присутніми членами товариства на зборах дня 22 грудня 1957, члени, які не прийдуть на Річні Збори 19 січня 1958, будуть карані в висоті одного доляра від урядника, а 50 центів від члена. Є дуже важливі справи до полагодження, а тому ні одиниця не повинна бути неприсутним на цих зборах. — П. Величко; рек. секр.

БОСТОН, МАСС. — Річні і місячні збори Відд. 374 відбудуться 19 січня 1958 р., під ч. 152-154 Тайлер вул., о год. 12.30, зараз по відправі в церкві. Проситься членів взяти участь в цих зборах. На порядку: звіт управи, вибір управи на 1958 р., і вибір делегата на Конвенцію УНС. Кожний член повинен обов'язково прийти на ці важні збори. — Управа.

ВЕСТ ПУЛМАН, ІЛЛ. — Бр. св. Михаїла, Відд. 243, повідомляє всіх членів, що збори відбудуться 19 січня, зараз по Сл. Божій в церковній залі. На 1958 рік вибрані до управи: М. Романюк, предс., П. Романюк, касир, до Контр. Комісії: М. Семчишин, Лука Білик, фін. секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Братство св. Володимира, Відд. 105, у Філаделфії — Найстави, Па., повідомляє, що 19 січня 1958 р., о год. 2-ій попол., в залі Української Громади 2051 Ровен вул. відбудуться Річні Загальні Збори з вибором делегатів на Конвенцію УНС. На випадок неприявности на зборах приписаної кількости членів, збори і вибір делегатів відбудуться годину пізніше при мінімум кількости членів. Перед зборами вплата залеглих і біжучих вкладок. — Секретар.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Бр. св. Йосафата, Відд. 217 повідомляє членів, що на Річних зборах вибрано такий уряд: К. Шевчук, предс., І. Теребушка, заст., А. Іванів, секр. фін., Г. Буловинець, рек. секр., І. Деркач, кас., Т. Кубарич, заст. кас., Контр. Комісія: В. Колодницький, П. Паснак, Р. Шевчук. Слідуючі збори відбудуться в неділю 19 січня 1958 р., о год. 2-ій по пол. в церковній залі 305 Гадсон Ев. На порядку: звіт Контр. Комісії за минулий рік, присяга новим вибраних урядників, читання статуту і інші дуже важливі справи. Присутність усіх членів обов'язкова. Просимо також вписувати свою родину в члени УНСоюзу.

РОМ, Н. Й. — Бр. св. Михаїла, Відд. 121, повідомляє усіх членів, що місячні збори відбудуться в неділю 19 січня, о год. 2-ій попол., в УНДомі під ч. 212 Канал Ст. Проситься усіх членів прибути на ті збори, бо на тих зборах буде вибір делегата й його заступника на Конвенцію УНС, крім того маємо важну справу вирішити. Також повідомляємо, що секретар має календарі „Свободи" до продажі. Управа Б-ва остала та сама перевибрана: Ю. Іванців, предс., В. Чуйко, касир, О. Гадз, секр., Н. Бойко і М. Гадз контроля, І. Фицик і І. Тибенко, хоруняі.

ВОТЕРВЛІТ, Н. Й. — Бр. св. о. Миколая, Відд. 13, повідомляє всіх членів, що місячні звичайні збори відбудуться в неділю 19 січня 1958, о год. 2 попол., в залі Укр. Гор. Клюбу під ч. 402 — 25 вул. Тому, що буде вибір делегата на 24 Конвенцію, котра відбудеться в травні в Клівленд, О., проситься обов'язково всіх членів і членкинь прибути на ці збори, так само на зборах можна дістати календарі „Свободи". На Річних зборах були вибрані урядники на 1958 рік: С. Мосульський, предс., С. Ковальчик, зост. предс., В. Терлецький, касир, І. Зендран, заст. кас., А. Урбан, фін. секр., М. Демчар, заст. фін. секр. Адреса фін. секр.: 816 — 24 Ст., Вотервліт, Н. Й. Телефон: BR 1-8378

МАНЧЕСТЕР, Н. Г. — Т-во Пречистої Діви Марії, Відд. 178, повідомляє членство, що Річні Збори відбудуться в неділю 19 січня, о год. 2-ій попол., в парохіяльній залі Пречистої Діви Марії, 54 Волнат Ст. Проситься всіх членів явитися на зборах. На порядку: звіти урядників, вибір нових урядників на 1958 рік і вибір делегата на Конвенцію УНС. — П. Кухар, предс., Н. Шуфлят, кас., Н. Боднарчик, секр.

БОСТОН, МАСС. — Річні Збори Бр. ім. Митрополита А. Шептицького, Відд. 307 відбудуться в неділю 19 січня 1958, сейчас по Богослуженню в парохіяльній залі, Форест Гілл Ст., Джемейка Плейн. Порядок: звіт управи, та вибір управи на 1958 рік. Проситься прибути на так важні збори. Проситься привести нових гнів. Вже можна заповнити собі календар „Свобода" за 1958 рік. — Т. Юськів, предс., Н. Гапій, касир, І. Чопик, секр.

ТРЕНТОН, Н. ДЖ. — Т-во Вільні Козаки, Відд. 116, повідомляє всіх своїх членів, що Річні Збори відбудуться в неділю 19 січня, о год. 4-ій попол. в галі Укр. Громади, при 1195 Дуц Евню. На порядку: звіт управи за 1957 рік і вибір нової управи на 1958 рік. Обов'язком всіх членів прийти на збори, бо є важні справи до полагодження. — М. Скурняк, предс., М. Стадник, касир, В. Стадник, секр.

РОЗШУКИ

Мама зі Сибіру пошукує сина ГРИЦЯ ТУРЕЦЬКОГО, родом з Ванович, пов. Самбір. Перед другою світовою війною був в Аргентині, в Буенос Айресі. Хто знав би про нього, або він сам, прошу голоситися на моє адресу:
N. PETRYNA
21-24 31st Avenue
Astoria, L. I., N. Y.
USA
Заграничні часописи, головно аргентинські, прошу передрукувати.

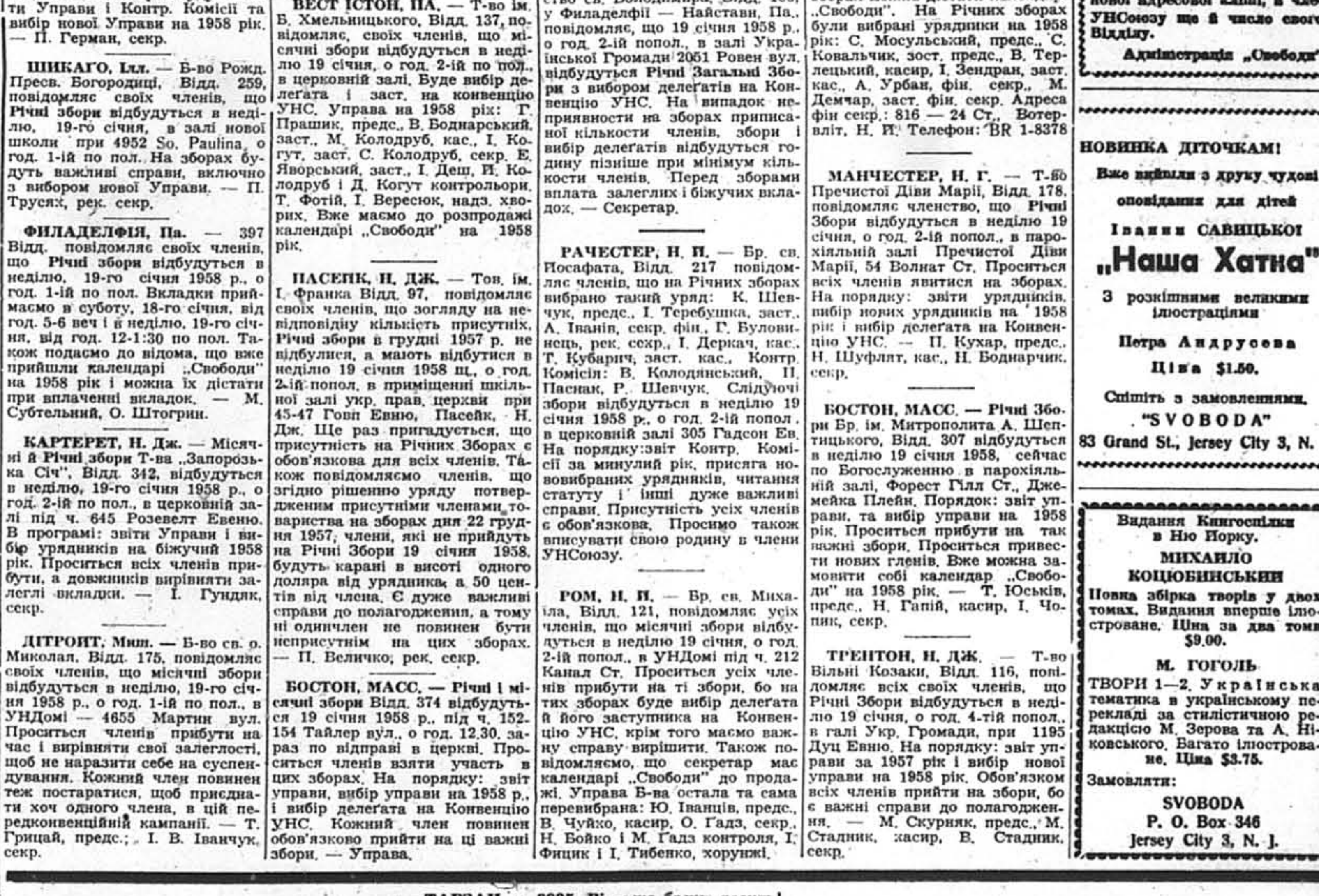
Посмертні Згадки

КАТЕРИНА РЕКРУТ, довголітня членка С-ва „Любов", Відд. 177 УНСоюзу в Провіденс, Р. Ай., померла, дня 29 грудня 1957 р., на 66-му році життя. Покійна походила зі села Товстенькe, пов. Гусятин, Зах. Україна. Полишила у смутку 2-ох синів: Стефана і Мирослава. Похорон відбувся з укр. прав. церкви св. Івана в Провіденс, Р. Ай. Тлінні Останки спочивають на парафіяльнім цвинтарі в Комберленд, Р. Ай. — В. И. П! Іван Лаба, секр.

ВАСИЛЬ БАБІН, член Б-ва св. Стефана, Відд. 221 УНСоюзу в Шикаго, Ілл., помер 14-го грудня 1957 р., на 62-му році життя. Покійний був родом з с. Вербіж, пов. Борщів, Зах. Україна. Полишив у смутку дружину Анну, доньку Олесю Кульчицьку з родиною і сина Михайла. Похорон відбувся 17-го грудня, з церкви св. о. Миколая та відпровадженo на вічний спочинок на цвинтар св. о. Миколая. — В. П. П! Т. Шикула, секр.

АННА БІЛА, довголітня членкиня, Відд. 179 УНСоюзу, в м. Сант Луїс, Міз., померла, дня 14-го грудня 1957 р. Покійна народ. 1879 р. в с. Вороблячин, пов. Дрогобич, Зах. Україна. Полишила в смутку 3 доньки замужних і 6 внуків. Похорон відбувся 17-го грудня, з пох. заведення, до церкви св. Марії, а опісля на цвинтар Кальварія. — В. Й. П.! І. Назар, секр.

ТАРЗАН, ч. 3995. Він вже бачив досить!

Напруження збільшилось, коли вони ввійшли до похмурого коридору!

Враз Стів прошептав: — „Маю дивне почування, що нас хтось спостерігає!"

— Цього вже досить для мене! — буркнув Бен. — Я іду геть звідсіля!